**Hägersten-Liljeholmens stadsdelsförvaltning**
Avdelningen för social omsorg



**Handläggare**
Inger Nilsson
Telefon: 08-508 23 305

**Till**
Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd 2014-03-13

# Förslag till strategi mot hemlöshet i Stockholms stad 2014-2019

Remissyttrande

## Förvaltningens förslag till beslut

Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och översänder det till kommunstyrelsen.

Maria Mannerholm
Stadsdelsdirektör

Ingrid Widebäck
Avdelningschef

## Sammanfattning

Socialförvaltningen har på uppdrag av socialnämnden tagit fram en strategi för stadens arbete mot hemlöshet. Förvaltningen anser att mycket att det som sägs i strategin redan tillämpas i arbetet mot hemlöshet.

Det som framför allt behöver göras framöver är att bygga olika former av långvariga boenden för hemlösa med olika typer av komplex problematik, t.ex. missbruk och psykiska problem eller missbruk och begynnande demens.

Förvaltningen har invändningar mot den föreslagna regeln om bistånd till boende i minst sex månader, eftersom den skulle kunna innebära nackdelar för den det gäller.

**Hägersten-Liljeholmens stadsdelsförvaltning**
Avdelningen för social omsorg

Telefonvägen 30
Box 490
129 04 Hägersten
Telefon 08-508 23 305
hagersten-liljeholmen@stockholm.se
stockholm.se

## Ärendets beredning

Ärendet har beretts vid avdelningen för social omsorg. Information till de fackliga organisationerna lämnas den 25 februari och till rådet för funktionshinderfrågor den 6 mars 2013.

## Bakgrund

Socialförvaltningen har på uppdrag av socialnämnden tagit fram en strategi för stadens arbete mot hemlöshet. Till grund för strategin ligger en utredning om bl.a. målgrupper, metoder, evidens, vräkningsförebyggande arbete och frivilligorganisationernas roll. Utredningen har gjorts i samverkan med Ersta Sköndal högskola.

Av de räkningar av hemlösa som staden gör vartannat år framgår att det finns en stor omsättning i gruppen av hemlösa personer: efter fyra år har närmare 80 % av de hemlösa lämnat hemlösheten. Antalet hemlösa minskade något mellan de senaste räkningarna och uppgick år 2012 till drygt 2800 personer. Av dessa har drygt 1300 personer bott på stadens akutboenden, vilket är en kraftig minskning sedan början av 2000-talet då antalet var över 2400 personer.

I förslaget till strategi anges fem övergripande mål för arbetet mot hemlöshet:

- Det förebyggande arbetet ska intensifieras.
- Antalet hemlösa ska minska.
- Fler hemlösa ska få stadigvarande boende.
- Fler hemlösa ska få sysselsättning.
- Barnperspektivet ska alltid beaktas.

I målgrupperna ingås både akut och långvarigt hemlösa, hemlösa med både missbruk och fysisk eller psykisk ohälsa, barnfamiljer med osäkra boendeförhållanden, unga vuxna som är eller riskerar att bli hemlösa samt äldre hemlösa.

Det förebyggande arbetet anges som viktigt i strategin liksom samverkan med andra huvudmän, bostadsbolag och intresse-organisationer. Målet för den enskilde är ett eget boende och staden ska försöka hitta så stadigvarande boendelösningar som möjligt. Egen försörjning och sysselsättning ses som viktiga komponenter för att motverka hemlöshet.

## Förvaltningens synpunkter

Enligt förvaltningens mening tillämpas redan mycket av det som sägs i strategin. Någon ”ambitiös omläggning” av insatserna, som förordet anger, innebär därför strategin inte.

*Kortsiktiga placeringar (sid. 4)*
Förordet till strategin slår fast att staden inte tror på kortsiktiga placeringar från dygn till dygn eller vecka till vecka.

Förvaltningen instämmer i detta och bedriver därför arbetet på det sätt som anges i strategin, dvs. genom att söka långsiktiga lösningar istället för korta.[1] Förvaltningens mål i arbetet med de hemlösa är att så fort som möjlighet få bort den enskilde från härbärget och in i ett mer stabilt boende. Härbärge betraktar förvaltningen som ett dyrt och dåligt alternativ som bara ska användas i nödfall. Stadens tak-över- huvudet-garanti kan dock ibland göra det svårt, eftersom personer som inte vill följa någon planering kan få härbärgesboende enligt garantin utan att förvaltningen kan sätta stopp för det.

*Ett liv utan missbruk*
Ett liv utan missbruk nämns bara på två ställen i strategin, trots att ett aktivt missbruk är ett uppenbart hinder för många av de hemlösa när det gäller att komma vidare i boendekarriären. För att kunna motivera och hjälpa dessa personer till förändring krävs resurser, speciellt när det gäller personer med komplexa behov.

*Hemlösa med komplex problematik (sid. 18)*
Under avsnittet om stadens bostadsförmedling och bostadsbolag står att det pågår ett arbete för att planera för utbyggnad av stöd-och gruppboenden och att gruppen med komplexa vårdbehov finns med i den diskussionen.

Förvaltningen anser att detta är mycket viktigt. Idag blir personer med komplexa vårdbehov ofta hänvisade till HVB-boenden som ibland är alltför toleranta mot bruk av alkohol och droger. För den enskilde innebär det ett otryggt boende där det kan vara svårt att behålla den nykterhet som är avgörande för att en psykiatrisk behandling ska fungera.

Personer med komplexa vårdbehov behöver mindre, permanenta boenden med stöd där man också kan arbeta med och hantera missbruket. De behöver som alla andra komma till något som kan

[1] Förvaltningens arbete med hemlösa beskrivs närmare i vuxenenhetens verksamhetsberättelse för 2013 som finns att läsa på http://insynsverige.se/stockholm-hagerstenliljeholmen

bli deras hem och där de kan ta emot den psykiatriska vård de behöver. Förvaltningen menar att det är oetiskt att en människa med stora behov under hela sitt vuxna liv hänvisas till inackorderings-hem och/eller härbärgen med beslut som ständigt ska omprövas och utvärderas.

*Stöd i samband med risk för vräkning (sid. 19)*
I strategin betonas att socialtjänsten ska erbjuda stöd i samband med att någon riskerar att bli hemlös. Ibland kan en uppsägning eller vräkning vara öppningen till att den enskilde tar emot den hjälp och det stöd som personen behöver, men det händer också rätt ofta att erbjudande om stöd avvisas av de personer som kanske behöver det mest.

I diskussionen om vräkningar är det också viktigt att inse komplexiteten i människors problem och förstå att inte alla klarar av att bo för sig själva i en egen lägenhet.

*Beslut om boende (sid. 22)*
I avsnitten om akut hemlösa är ett av målen att alla som varit akut hemlösa mer än en månad ska erbjudas minst sex månaders beslut om boende.

Förvaltningen menar att det är viktigt att tänka mer differentierat runt boende, både vad gäller personer med högre behov av omvårdnad och dem med lägre behov. Långa insatsbeslut bör undvikas, eftersom de medför risk för att den enskilde blir fast i boenden med för hög omhändertagandenivå, vilket gör vägen till självständighet längre. Det är bättre med beslut på tre månader för att kunna ha täta uppföljningar och kunna anpassa boendet till den enskildes behov.

En komplikation är också de få barnfamiljer som beviljas hotell-boende i avvaktan på annan lösning. Ett halvårs beslut i dessa ärenden vore mycket olämpligt.

*Uppsökare/case manager (sid.19)*
Ett annat förslag under avsnittet om akut hemlösa är att en uppsökare/case manager ska kopplas in om någon är akut hemlös och inte har kontakt med sin stadsdelsförvaltning eller med enheten för hemlösa.

Förvaltningen undrar vem som ska koppla in den resursen när det är oklart var personens ärende ska handläggas. Case manager ska vara en långsiktig insats och det stödet bör därför ges av den förvaltning som ska ansvara för ärendet framöver. Om inte det är klart vilken instans som ska ha det ansvaret ökar risken för tvistigheter inom det professionella nätverket.

*Äldre hemlösa (sid. 28)*
Förvaltningen tycker att det är mycket bra att äldre hemlösa uppmärksammas i strategin, men ifrågasätter det som sägs om att ingen över 65 år ska hänvisas till akuta boendelösningar. Förvaltningen anser att även personer över 65 år ska bedömas individuellt och att det ibland kan vara pedagogiskt riktigt att låta någon bo på härbärge en period.

Idag är det också svårt att hitta är också svårt att hitta de stadigvarande boenden som strategin talar om. Det är därför viktigt med en utbyggnad av olika former av permanenta boenden så att den enskilde kan få det boende som just han eller hon behöver. En grupp som inte nämns i strategin är äldre missbrukare med begynnande demens som inte kan eller vill sluta med alkohol. Dessa personer är svårplacerade idag.

## Bilaga

Remiss om förslag till strategi för att motverka hemlöshet i Stockholms stad 2014-2019 finns att läsa under sammanträdesdatum 13 mars 2014 på www.insynsverige.se/stockholm